

Nghĩa cử tri ân và báo ân của người Hồi giáo

ISSN: 2734-9195 08:05 26/09/2025

Không có giới hạn nào cho hình thức báo ân. Suốt cuộc đời của Đại sư Tinh Vân luôn tận tụy với chương trình Phật pháp tại nhân gian, mang niềm vui đến cho mọi chúng sinh. Ngài luôn khuyên nhắc mọi người cố gắng thực hành Tam Hảo và Tứ Cấp.

Trước đây, tôi đã từng đọc bài viết “Báo ân” (回向) của Đại sư Tinh Vân (1927-2023), một vị cao tăng lỗi lạc, một nhà lãnh đạo tôn giáo, nhà văn hóa, nhà giáo dục xuất chúng. Tôi rất cảm động trước những con người vĩ đại trên thế giới có cùng chung tư tưởng và giá trị, vì thế tôi đã viết bài viết này.

Từ lời nói và hành động của Muhammad (570-632) và những lời cảnh báo trực tiếp và gián tiếp của nhiều câu trong “Kinh Quran” (古兰经), chúng ta có thể hiểu rằng Hồi giáo cũng nhấn mạnh đến lòng Tri ân và Báo ân và tôn trọng đức tính Báo ân. Trong giáo lý, nhóm người đầu tiên được lên thiên đàng là những người làm ơn cho người khác: ngược lại, những người không biết tri ân sẽ không cảm ơn Thánh Allah, Đấng Tạo Hóa, điểm tựa toàn năng và toàn tri và là Đấng Phán xét của mọi sự sống, vì thế những người vô ơn sẽ rơi vào địa ngục.

Nguyên tắc cơ bản của việc đền đáp ân nghĩa là những gì người khác cho đi, dù là tinh thần hay vật chất, đều phải đền đáp lại bằng cách tương đương hoặc tốt hơn. Khái niệm này đã được đưa vào cuộc sống hàng ngày trong hơn một nghìn năm.

Hình minh họa (ảnh: Internet)

Không có giới hạn nào cho hình thức báo ân. Ví dụ, suốt cuộc đời của Đại sư Tinh Vân luôn tận tụy với chương trình phật pháp tại nhân gian, mang niềm vui đến cho mọi chúng sinh. Ngài luôn khuyên nhắc mọi người cố gắng thực hành Tam Hảo (三好) và Tứ Cấp (四給).

Tam Hảo là 3 điều tốt:

- 1/ Thân làm điều tốt
- 2/ Miệng nói lời tốt
- 3/ Lòng mang ý tốt.

Tứ cấp (cung cấp 4 thứ cho đời):

- 1/ Cho người niềm tin,
- 2/ Cho người hoan hỷ,
- 3/ Cho người hy vọng,
- 4/ Cho người phương tiện.

Ngài cũng dạy rằng: *“Hãy để cho ánh hào quang của Đức Thế Tôn tỏa sáng đến ba nghìn cõi giới và ánh sáng của Chính Pháp được truyền bá đến khắp năm châu bốn biển”* (Let the Buddha’s Light shine over three thousand realms; and the Dharma’s current flow throughout the five continents).

Do đó, bất kỳ ai có khả năng đền đáp lại những ân huệ đều có thể làm như vậy tùy theo hoàn cảnh cá nhân của họ.

Ví dụ, nếu một người không thể làm như thế, cầu nguyện cho ân nhân với một tâm hồn nhân hậu là một cách rất tốt để đền đáp lại những ân huệ.

Lời của Tiên tri Muhammad (hadith) nói rằng: *“Nếu ai đó làm điều tốt cho bạn, bạn phải đền đáp họ. Nếu bạn không thể đền đáp, hãy cầu nguyện cho họ”*. Đây là một nguyên tắc đạo đức quan trọng trong đạo Hồi, khuyến khích sự biết ơn và lòng tốt qua lại giữa con người. Lòng biết ơn này khiến người Ả Rập trở thành một dân tộc rất coi trọng phép xã giao trong lời nói.

Nhiều lời chào chuẩn mực được thốt ra một cách tự nhiên và chân thành trên môi họ. Ví dụ, nếu ai đó nói “chào buổi sáng” (صباح الخير) với bạn, bạn nên đáp lại “chào buổi sáng” hoặc sử dụng sự sáng tạo để đáp lại bằng những từ ngữ đẹp đẽ hơn. Hầu hết mọi người sẽ nói “Chúc bạn có một buổi sáng tươi đẹp” (صباح جميل), nhưng bạn cũng có thể sáng tạo ra câu “một buổi sáng đầy hoa hồng” (صباح زهري), “một buổi sáng đầy hoa nhài” (صباح نرجس), “một buổi sáng đầy hoa hoa nhài Tây Ban Nha” (صباح نرجس إسباني),... Ví dụ, khi ai đó mời bạn ăn, bạn nên nói với chủ nhà sau khi ăn xong: “Chúc bạn mãi mãi có món ăn ngon này”; Khi ai đó bật đèn cho bạn, bạn nên nói: “Cầu mong Thánh Allāh soi sáng cho bạn”; Khi ai đó mời bạn ăn, bạn nên nói: “Cầu mong đôi tay bạn thuận lợi”. Có vô số ví dụ như thế này.

Bản chất của tinh thần biết ơn phải phong phú. Do đó, nếu bạn muốn gọi điện thoại đường dài, bạn không nên cảm thấy tiếc tiền cho cuộc gọi, lời chào dài dòng là dấu hiệu của sự lịch sự. Những mối quan tâm này sẽ luôn ở trong tâm hồn người khác. Những lời tử tế vừa là sự ưu ái vừa là sự đáp lại.

Lòng biết ơn không chỉ là đức tính cá nhân, mà nhiều quốc gia Hồi giáo cũng đề cao lòng biết ơn khi thực hiện các chính sách đối ngoại. Hành vi báo ân của chính phủ được bàn tán nhiều nhất ở thế giới Ả Rập là hành động biết ơn của Tổng thống Palestine Abbas đối với Thụy Điển. Một bản tin năm 2015 đã công khai câu chuyện bên trong về hành động “báo ân” của Cục Tình báo Palestine.

Mục tiêu của hoạt động này là giải cứu hai người Thụy Điển bị mắc kẹt ở Syria. Họ đã bị bắt cóc vào tháng 12 năm 2013 và không có tin tức gì kể từ tháng 3 năm 2015. Vào tháng 4 năm 2015, chính phủ Thụy Điển đã tìm kiếm sự giúp đỡ từ chính phủ Palestine. Ngay sau khi Cục Tình báo Palestine nhận được chỉ thị, họ đã tiến hành một cuộc điều tra. Sau khi biết rằng hai người này chưa chết, họ đã bí mật hợp tác với Cục Tình báo Jordan. Các nhân viên tình báo của hai nước đã thực hiện một loạt các hoạt động giải cứu ly kỳ và cuối cùng đã giải cứu

được những nạn nhân còn sống sót khỏi Syria vào cuối tháng 4 năm 1015.

Sau đó, đích thân Tổng thống Palestine Mahmoud Abbas đã lên tiếng giải thích rằng toàn bộ hành động này là *“để tri ân Vương quốc Thụy Điển vì đã là quốc gia đầu tiên công nhận Nhà nước Palestine”*. Nhìn lại ngày 30 tháng 10 năm 2014, Thụy Điển, bất chấp sự phản đối của Israel và Hoa Kỳ, đã dẫn đầu trong số một số quốc gia cốt lõi của EU công nhận Nhà nước Palestine. Như đã biết, nghiên cứu toàn diện của Thụy Điển về Palestine có nền tảng học thuật sâu sắc, đủ để khiến các nước châu Âu tiên tiến coi trọng nền văn minh, tích cực hành động nhân đạo.

Do đó, nó đã tác động đến các nước châu Âu khác công nhận Nhà nước Palestine, tạo thành tình huống châu Âu và Hoa Kỳ có lập trường khác nhau về vấn đề Palestine-Israel. Đối với Palestine, động thái này của Thụy Điển không chỉ nhằm bảo đảm chính nghĩa mà còn nhằm tôn trọng và khẳng định Palestine.

Tổng thống Palestine Mahmoud Abbas đã công bố hoạt động giải cứu bí mật này. Ngoài việc tuyên dương sự cống hiến của Palestine cho cộng đồng quốc tế, nó còn là để dạy mọi người rằng lòng biết ơn là một giá trị truyền thống của người Ả Rập, rằng việc đủ can đảm để công khai thừa nhận lòng tốt của người khác là một đức tính cao quý của con người, và việc đền đáp lòng tốt là một nghĩa vụ.

Những giá trị này sẽ không thay đổi hoặc biến mất do sự thay đổi của thời gian và không gian và do đó con người là sinh vật cao quý nhất.

Tác giả: **Trịnh Tuệ Từ (阮玉慈)** /Viết dịch: **Thích Vân Phong**

Nguồn: merit.times.com - 阮玉慈